

Univerzita Karlova
Ústav pro dějiny umění
Posudek bakalářské práce

Tadeáš Kadlec

Palác hraběte Michny z Vacínova.
Stavba a její kontexty.

Praha 2021

Je téměř pravidlem, že v každé době se nalézá významné, ale současně problematické až bolavé místo. Platí to tedy i pro období označované jako rané baroko. V rámci architektury tuto citlivou a současně tak lákavou a provokující pozici zaujímá výjimečně kvalitní pražský Michnův palác. V poslední době se navíc objevily originální interpretace, snažící se jej pochopit v rámci dobové tvorby.

Tomáš Kadlec k tomuto tématu přistoupil velice důkladně a zodpovědně. Z textu je patrné, že danou oblast velice dobře zná a umí se v ní dobře pohybovat.

Ocenit lze náročnou a nepochybně pracnou část, kde autor shromažďuje, třídí a hodnotí dosavadní poznání. Důležité je, že se autor věnuje veškerým pohledům, které by mohly být důležité pro otázky nakupené kolem paláce.

Pokud vím, také zde byla poprvé objektivně shromážděna a kriticky zhodnocena historická složka bádání doplněná o některé dosud do panujícího diskursu nezařazené informace. Zprávy o dějinách objektu doplňuje potřebné představení stavebníka v souvislostech s dobovou atmosférou. Do obou oblastí překvapivě vstupuje pramen z nečekané polské strany.

Obsáhlá část nabízejících v rámci stylové analýzy poněkud neurčitě i možná řešení může být podkladem pro rozsáhlou diskusi. Zde bych se chtěl vyjádřit jen k několika bodům.

Plně souhlasím s malým až nevýznamným vlivem jinak neoprávněně opomíjené severoitalské oblasti v čele s Janovem (nejen Alessi). Podobnosti se nacházejí spíše v rovině obecně užívaných témat vyjadřujících obecnou stránku dobové tvorby a ne užší proud směřující do Prahy. (Tak vidím i palác v Modeně?).

Důležité bylo připomenutí zásadního a dnes opomíjeného posunu, kdy Věra Naňková odkazuje na římské prostředí. V literatuře se objevující napojení na Anglii je pak skutečně nepravděpodobné až zavádějící.

Významným příspěvkem je uchopení urbanistické situace (méně známý Dietzlerův pohled od Starého Města). Palác zde i ve své torzální podobě zaujímá čelné místo. S tím souvisí obecnější otázka o funkci průčelí. Zajímavě spojeno je zde průčelí hlavní se zahradním. V našem prostředí znám takové řešení jen u mladších Portových zámků (Červený Hrádek, Libochovice).

S tím souvisí další oblast, které by se měl autor dle mého mínění dále věnovat. Objekt byl navržen na zcela konkrétní, staršími proměnami ovlivněným pozemek. To zcela vylučuje „korespondenční projekt“. Architekt musel místo dobře znát a lze se domnívat, že i místo osobně navštívil(?). To omezí počet možných umělců. Současně se zde v tomto kontextu otevírá další problematická otázka o autorství tzv. Dientzenhoferova skicáře.

Plně souhlasím s autorovým výkladem zahradního risalitu jako odezvy triumfálního oblouku. Role stavebníka je zde oprávněně posílena. Inspirující je propojení se zobrazeními antického Říma Giacoma Laury. Souhlasím s tezí, že se nejedná ani tak o exaktnější rekonstrukci minulosti, ale dobovou, a proto tak působivou a motivující představu.

Problém vidím v často zmiňovaném prvku oválné niky s vloženou antikizující bustou. U nás je to téměř výjimečný znak. Nejedná se ale o obecnější prvek, který se mohl rychle a nezávisle šířit díky svému originálnímu výrazu? Náleží totiž k těm motivům, které lze šířit dokonce pouze písemnou (slovní) formou.

Pokud hledáme autora, pak navrhuji detailnější pohled na rudolfinského Jacopa Stradu, kterému byla nedávno věnována značná pozornost. Rudolfinskou dobu, pro palác tak důležitou, ostatně autor sám uvádí.

Při úvahách o Rainaldim upozorňuje, že jeho motivy se paradoxně objevují na pozměněné části jižního křídla.

Zájem by měl směřovat k neuvěřitelnému počtu (i trojlodní podobě) čtyř (rainaldovských/fontanovských?) vestibulů.

Práci doplňuje úctyhodný seznam pramenů a literatury.

Tadeáše Kadlece lze opět jen pochválit za výběr obrazové přílohy. Některá zobrazení jsou zásadní, až překvapivá. Dobré je proto těsné propojení obrazové části s textem.

Závěr:

Obsáhlá, lehkým perem a květnatým stylem napsaná práce (123 stran textu, 59 zobrazení) dokládá hluboké znalosti autora. Jedná se o první skutečně objektivní hodnocení otázek seskupujících se kolem pražského paláce. Zejména oproti pohledu Petra Uličného (který se díky

snaze spojit objekt s nejvýraznějšími římskými osobnostmi ocitá téměř v pozici nechtěné parodie) je zde položen solidní a současně objevný základ pro další nutné zkoumání.

Již na počátku bylo zmíněno, že každá doba má svoji „záhadu“. Možná to tak má být. Záhada by pak měla zůstat záhadou. V našem případě nelze vyloučit, že se tak i stane. Přes to bych ale rád slyšel úvahu o možném autorství. Práce je působivě gradovaná, ale pak chybí (jistě problematický až nebezpečný) závěrečný soud. Tedy nejen solidní, doširoka otevřený vějíř možností, ale alespoň náznak „odkud vítr fouká“.

Práci, která by měla být rozhodně publikována, velice rád doporučuji k obhajobě. Navrhuji výborné hodnocení.

V Praze, červen 2021

Ing. Petr Macek, Ph.D.